

Watervallen van Coo. © vcb

Albertkanaal. © pn

...rdienen dan met elektriciteit van de windenergieparken. © verhoog.be

Waterkracht in België

In Vlaanderen

- Sluizen 17 en 18 op de Zuid-Willemsvaart: 100 en 60 kilowatt.
- Watermolen van Rotselaar: 76 kilowatt.
- Watermolen van Hoegaarden: 33 kilowatt.
- Sluismolen van Leuven: 30 kilowatt.
- Stuw van Wijnegem: 125 kilowatt.

Wat brengt de toekomst?

Tientallen dossiers in de maak voor zeer kleinschalige waterkracht. Een van de verstgevoerde projecten is restauratie van het bovenslagsrad van Overijse: 24 kilowatt.

In Wallonië

- Grootste stuwmuren
- Béverce: 9,9 megawatt.
- Heid-de-Goreux: 7,34 megawatt.
- Butgenbach: 2,1 megawatt.
- La Vierre: 1,97 megawatt.
- Complexe de la Vesdre: 1,5 megawatt.
- Centrale de l'Eau D'Heure: 0,95 megawatt.
- Complexe de l'Ourthe: 0,75 megawatt.
- Mornimont: 0,66 megawatt.
- Coo: 0,4 megawatt.

► Acht stuwen op de Maas en de Sambre: Ivoz-Ramet, Monsin, Ampsin-Neuville, Andenne, Lixhe, Grands-Malades, Florifoux, Angleur: samen ca. 75 MW

1 megawatt = 1.000 kilowatt

Dirk Vansintjan

- Germaans filoloog.
- Leidde begin jaren tachtig een inventarisatieproject voor de watermolens in Vlaanderen en Brussel.
- Woont zelf in een van de weinige watermolens die nog stroom opwekt.
- Werkt nu voor de hernieuwbare energieproducent Ecopower.

kleinschalige waterkracht in Vlaanderen veel meer ligt bij de sluizen en de stuwen op de Vlaamse rivieren en kanalen. Van de 232 sluizen en stuwen worden er vandaag 44 beschouwd als potentiële waterkrachtcentrales. Vijftien bevinden zich in de provincie Antwerpen, tien in Oost-Vlaanderen en negen in Limburg.

Als die sluizen en stuwen ook zouden fungeren als waterkrachtcentrale, dan kan een vermogen van 10,8 megawatt opgewekt worden. Dat de vijf sluizen op het Albertkanaal met telkens een verval van bijna tien meter het grootste elektriciteitspotentieel bieden, blijkt uit de verdeling per provincie. Antwerpen en Lim-

burg zijn samen goed voor bijna 70 procent van het stroompotentieel. „Potentieel is het Albertkanaal goed voor een elektriciteitsproductie die dubbel zo groot is als wat de honderden watermolens in Vlaanderen aan stroom kunnen opwekken”, stelt Vansintjan.

Hij ging bij de inventarisatie van de watermolens nog een stapje verder en wees erop dat op de Maas ter hoogte van Maaseik zelfs een waterkrachtcentrale met een vermogen van 10 megawatt mogelijk is. Er waren toen plannen voor de bouw van een stuw. Een buitenbeentje is het idee om een getijdencentrale met een vermogen van 4,3 megawatt te bouwen aan de

spuikom in de haven van Oostende.

Maar van de al die kleinschalige waterkracht langs Vlaamse rivieren en kanalen is tot nog toe niets in huis gekomen. Zoals bij de watermolens botst

POTENTIEEL DUBBEL ZO HOOG ALS VLAAMSE WATERMOLENS

de bouw van waterturbines aan sluizen en stuwen met de vismigratie.

In 2000 werd voor het eerst in Vlaanderen een openbare

aanbesteding uitgeschreven door de overheid voor 96 sites met een potentieel voor het opwekken van hydraulische energie. „Er is weinig uitgekomen omdat er grote weerstand ontstond tegen de snelheid waarmee het project gerealiseerd moest worden. Het dreigde ten koste te gaan van de vismigratie. Het resultaat van die overhaasting is dat de kansen heel klein geworden zijn dat er nog kleinschalige waterkracht mogelijk is op de rivieren”, vreest Vansintjan. Het enige concrete resultaat was de bouw van vijf centrales op het kanaal Leuven-Dijle. Met als gevolg dat de kleinschalige waterkracht anno 2006 nog steeds beperkt is tot enkele gerestaureerde water-

molens en enkele sluizen, samen goed voor een halve megawatt elektrisch vermogen.

Het gevolg van de onderbenutting is dat Nederland meer kleinschalige waterkracht heeft dan Vlaanderen. De Nederlandse waterkrachtcentrales bevinden zich voornamelijk op de Maas. Vansintjan ziet wel een kentering. „Tien jaar geleden was alleen de watermolen van Rotselaar rendabel.” Tot voor enkele jaren konden alleen de grote watermolens op een rendabele manier elektriciteit opwekken. Door de invoering van de groene stroomcertificaten en de voortdurende stijging van de elektriciteitsprijs kunnen ook kleinere watermolens een goede prijs krijgen voor de

stroom die ze opwekken.

De hernieuwbare energieproducent Ecopower stimuleert momenteel eigenaars van dergelijke kleine watermolens om elektriciteit te produceren. De drijvende kracht is opnieuw Dirk Vansintjan. Terzelfder tijd onderneemt hij momenteel pogingen om de kleinschalige waterkrachtprojecten voor het Albertkanaal terug vlot te trekken. Er ligt momenteel een voorstel ter studie bij de uitbater van dit kanaal waarbij elektriciteit maken gecombineerd wordt met het garanderen van de stroomafwaartse vismigratie én de scheepvaart in droge zomers. (pse)

► www.ecopower.be
www2.vlaanderen.be